

Atkreipiame dėmesį, kad ne visos į perdirbimo procesą patenkančios atliekos šimtu procentų gali būti laikomos perdirbtomis. Atliekų perdirbimo proceso metu beveik visada susidaro kitos atliekos, kurios toliau yra perduodamos tolimesniam tvarkymui, t. y. po perdirbimui skirtų atliekų apdorojimo gali susidaryti atliekų (kitais nei 15 ir 20 atliekų kodais), kurios tinkamos pakartotinai naudoti, perdirbti, panaudoti energijai gauti arba pašalinti. Todėl ir po **importuojamų perdirbimui atliekų apdorojimo** gali susidaryti atliekų kiekis, kuris panaudojamas energijai gauti ar pašalinamas. Tačiau pažymėtina, kad tokia įprastinė atliekų tvarkymo veikla neprieštarauja Atliekų tvarkymo įstatyme numatytam komunalinių atliekų importo draudimui.

Dėl 2 klausimo „Kokie yra identifikuoti konkretūs atvejai, kai importuotos atliekos galimai nebuvo panaudotos pagal nustatytą paskirtį? Kokių priemonių imtasi identifikuotoms problemoms spręsti, siekiant gerinti importuojamų komunalinių atliekų tvarkymo proceso priežiūrą ir kontrolę?“

Departamentas, kaip aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę vykdanči institucija⁴, 2021 m. atliekant susidarymo ir tvarkymo srautų analizę Vieningoje gaminių, pakuočių ir atliekų apskaitos informacinėje sistemoje (toliau – GPAIS) nustatė, kad į Lietuvos Respublikos teritoriją iš Lenkijos Respublikos teritorijos buvo vežtos atliekų perdirbimui skirtos plastiko ir gumos atliekos, tačiau po apdorojimo didžioji šių atliekų dalis pateko į deginimo įrenginius, kuriuose buvo panaudotos energijai gauti.

Kilus įtarimui, kad nagrinėjamu atveju į Lietuvos Respublikos teritoriją įvežtos galimai komunalinės atliekos, kurios vėliau panaudotos energijai gauti atliekų deginimo jėgainėse, atliktas šias atliekas įvežusio atliekų tvarkytojo patikrinimas. Pagal nacionalinius teisės aktus **draudžiamų įvežti atliekų įvežimo faktas nenustatytas.**

Dėl 3 klausimo „Kokių priemonių trūksta, kad būtų pilnai užtikrinama importuotų komunalinių atliekų paskirties kontrolė?“

Ataskaitoje pateiktos rekomendacijos dėl komunalinių atliekų, skirtų deginti ar šalinti, importo draudimo įgyvendinimo priemonė – „įvertinti esamo teisinio reglamentavimo dėl draudimo įvežti komunalines atliekas deginti arba šalinti išplėtimo būtinybę ir kitus galimus reglamentavimo pakeitimus, esant poreikiui inicijuoti teisės aktų pakeitimus“, kurios įgyvendinimo terminas iki 2025 m.

Departamentas, atlikdamas valstybinę aplinkos apsaugos kontrolę, vadovaujasi aktuali teisiniu reglamentavimu, įskaitant pagrindinius valstybinės kontrolės principus, vidine institucijos valstybinės kontrolės organizavimo tvarka, siekiant užtikrinti teisėtumą ir teisėtumą aplinkos apsaugos ir gamtos išteklių naudojimo srityje turi teisę tikrinti, kaip yra laikomasi Atliekų tvarkymo įstatyme nustatyto draudimo.

Atkreipiame dėmesį, kad atliekų importas Europos Sąjungos (toliau – ES) mastu reguliuojamas tiesioginio taikymo atliekų vežimo reglamentu⁵. Šiuo metu vyksta derybos su Europos Parlamentu dėl atliekų vežimo reglamento pakeitimo⁶ dėl atliekų vežimo reglamento pakeitimo. Paskutinis trilogas, kurio metu tikimasi pasiekti sutarimą su Europos Parlamentu, planuojamas š. m. lapkričio 16 d. Atliekų vežimo reglamento pakeitimu, siekiant užkirsti kelią neteisėtam atliekų vežimui, yra planuojama įdiegti vieningą keitimosi informacija ir dokumentais, kurių reikia norint vežti atliekas iš vienos ES valstybės narės į kitą, skaitmeninius sprendimus, atliekų vežimo taisykles labiau suderinti su atliekų tvarkymo hierarchija ir pan. Taip pat ES lygmeniu planuojama sugriežtinti galiojančias

⁴ Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2018 m. balandžio 6 d. įsakymu Nr. D1-277 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos regionų aplinkos apsaugos departamentų reorganizavimo“, 2 punktas.

⁵ 2006 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1013/2006 dėl atliekų vežimo.

⁶ pateiktas Europos Komisijos 2021 m. lapkričio 17 d.

administracinių nuobaudų už neteisėtą atliekų vežimą taisykles, įsteigti ES atliekų vežimo reikalavimų vykdymo užtikrinimo grupę ir vykdyti intensyvesnį bendradarbiavimą ir koordinavimą kovojant su neteisėtu atliekų vežimu. Taip pat numatoma, kad šalinimui skirtų mišrių komunalinių atliekų tarpvalstybiniai vežimai bus draudžiami. Naudojimui skirtos mišrios komunalinės atliekos galės būti vežamos tik gavus visų kompetentingų institucijų leidimus.

Derybų dėl šio pasiūlymo rezultatas gali daryti įtaką ir pateiktos rekomendacijos dėl komunalinių atliekų, skirtų deginti ar šalinti, importo draudimo įgyvendinimo priemonės apimčiai.

Dėl 4 klausimo „Valstybės kontrolė atlikusi auditą teikė rekomendaciją, siekiant, kad importuojamos komunalinės atliekos nebūtų deginamos ar šalinamos, numatyti priemonės, užtikrinančias importuojamų atliekų kontrolę. Dėl kokių priežasčių rekomendacijos įgyvendinimo priemonės įvertinti esamo teisinio reglamentavimo dėl draudimo įvežti komunalines atliekas deginti arba šalinti išplėtimo būtinybę ir kitus galimus reglamentavimo pakeitimus, esant poreikiui inicijuoti teisės aktų pakeitimus, terminas yra 2025 metai?“

Teisėkūros principų sistema įpareigoja teisėkūroje dalyvaujančius subjektus rengiant teisės aktus įvertinti numatomo teisinio reguliavimo poveikį ir visas galimas numatomo teisinio reguliavimo alternatyvas, siekiant įsitikinti esamo teisinio reguliavimo reikalingumu ir tinkamumu, atlikti teisinio reguliavimo stebėseną ir visose teisėkūros stadijose konsultuotis su visuomene⁷.

Parengti teisės aktų projektai teikiami derinti ir derinami Lietuvos Respublikos Seimo statuto, Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos darbo reglamento nustatyta tvarka ir laikantis teisės aktų projektų rengimo ir derinimo schemas⁸.

Atkreipiame dėmesį, kad **Lietuvos Respublikos Vyriausybei teikiamų teisės aktų projektų derinimo procedūros** reglamentuotos Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamente yra **privalomos** derinant teisės aktų projektus⁹.

Pažymėtina, kad esamo teisinio reguliavimo įvertinimas, teisės aktų rengimo procesas ir derinimas su socialiniais – ekonominiais partneriais ir kitomis institucijomis yra imlus laikui.

Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytą, ataskaitoje pateiktos rekomendacijos dėl komunalinių atliekų importo įgyvendinimo priemonės „įvertinti esamo teisinio reglamentavimo dėl draudimo įvežti komunalines atliekas deginti arba šalinti išplėtimo būtinybę ir kitus galimus reglamentavimo pakeitimus, esant poreikiui inicijuoti teisės aktų pakeitimus“ terminas numatytas iki 2025 metų, t. y. veiksmai dėl priemonės įgyvendinimo kartu su Agentūra ir Departamentu bus atliekami anksčiau (2023 – 2024 m. laikotarpiu).

PRIDEDAMA. Agentūros duomenys apie 2019-2023 m. importuotus (įvežtus) komunalinių atliekų kiekius.

Aplinkos viceministras

Kęstutis Šetkus

J. Aukštinaitytė, tel. 8 695 01513, el. p. justina.aukstinaitiene@am.lt

⁷ Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymas, 7, 15 ir 24.

⁸ Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos darbo reglamento, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. birželio 1 d. įsakymu Nr. D1-275 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos darbo reglamento patvirtinimo“, 93 punktas.

⁹ Ten pat, 98 punktas.